

SEMESTERBOK

10. semester

Høst 2008

Kull V04

Det medisinske fakultet
Universitetet i Oslo

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	3
2	SEMESTERLEDELSEN OG PRAKTISK INFORMASJON.....	5
	2.1 Semesterledelsen	
	2.2 Studentinformasjon	
	2.3 Student-IT	
	2.4 Semesterregistrering	
	2.5 Skikkethetsvurdering	
3	SEMESTERETS FAGLIGE INNHOLD	7
	3.1 Hva vil vi med dette semesteret?	
	3.2 Organisering av undervisningen	
4	LÆRINGSMÅL FOR DE ENKELTE UKENE I SEMESTERET	8
	4.1 Læringsmål før praksisperioden	
	4.2 Læringsmål for praksisperioden	
	4.3 Læringsmål etter praksisperioden	
	4.4 Læringsmål i de enkelte fagene	
5	UNDERVISNINGS- OG LÆRINGSFORMER	16
	5.1 Undervisningsformer	
	5.2 Fraværsregler for PBL og praksis	
6	LÆREMIDLER	16
	6.1 Anbefalt litteratur	
	6.2 Nettbaserte læremidler	
7	EVALUERING / EKSAMEN.....	17
	7.1 Sluttevaluering for semesteret	
	7.2 Eksamensregler, gyldig forfall	
	7.3 Info om poengsum for skriftlig eksamen	
	7.4 Tillatte hjelpemidler	
	7.5 Eksamen i 9.semester: konsekvenser av stryk	
	7.6 Studiestart neste semester	
8	FORSKERLINJEN	18
	TIMEPLANEN FOR UKENE 1-20.....	19
9	FAGLIGE KONTAKTPERSONER	28
	9.1 PBL-veiledere	
	9.2 Faglige kontaktpersoner	
10	PRAKSISPERIODEN: BOLIG, ØKONOMI	30
	10.1 Anskaffelse av bolig	
	10.2 Refusjon av utgifter	
	10.3 Godkjenning av praksis	
	10.4 Student - universitetslektor: hvordan forholde seg ved vansker?	

11 TELEFONNUMMER OG ADRESSER LOKALSYKEHUS 32

1 INNLEDNING

Velkommen til 10. semester: "**Pasient og samfunn**": Et utfordrende og sammensatt semester som dekker et stort spenn av ulike emneområder og hvor mange faggrenser krysses, men hvor den overordnede tanken er integrering og samhandling.

Semesteret er faglig forankret i helsetjenesten utenfor universitetssykehusene og vel to tredjedeler av semesteret utgjøres av kliniske fag (allmennmedisin, psykiatri, kirurgi og indremedisin). Resten består av samfunnsmedisinske fag (epidemiologi, forebyggende medisin, sosialmedisin, trygdemedisin, arbeidsmedisin, miljømedisin, helseadministrasjon, medisinske historie, medisinsk antropologi og internasjonal helse) og rettsmedisin.

Som studenter skal dere dette semesteret tilegne dere en kombinasjon av allmenn-, samfunns- og rettsmedisinsk kjernekompetanse, samt innsikt i fagenes tenke- og arbeidsmåter. Dere skal tilføres kunnskaper og ferdigheter som gjør det mulig å arbeide i primærhelsetjenesten og på lokalsykehus. Dere skal få en forståelse av hvordan de ulike delene av helsekjeden fungerer og samhandler i samfunnet.

Hovedelementet i 10.semester er *praksis*: 6 uker hos en allmennpraktiker og 6 ukers på ett av ti samarbeidende sykehus i helseregion Sør-Øst. Praksisperiodene for hver enkelt student er søkt lagt til samme geografiske område for å fremme et helhetsperspektiv på helsetjenesten. I praksisperioden legges hovedvekt på praktisk legearbeid i allmennpraksis og på sykehus, og på samfunnsmedisinsk arbeid i primærhelsetjenesten. Over 100 universitetslektorer spredt over hele det sørlige og østlige Norge er ansatt for å ivareta disse oppgavene.

I denne semesterboka finner du den viktigste informasjonen om undervisningen i semesteret: læringsmål, undervisningsformer, evaluering, eksamen og timeplanoversikt. Her er også lister med navn, telefonnummer og adresser til faglige ansvarlige og andre aktuelle samarbeidspartnere i forhold til semesteret.

Ytterligere informasjon om praksisperioden i allmennpraksis og på sykehus finner du i *Praksismappe for primærhelsetjenesten, Praksisveileder for sykehus og i KLoK veilederen*. Foruten oppslag på tavla utenfor auditoriet i Frederik Holsts hus, vil semesterledelsen benytte e-post til å formidle informasjon om endringer i timeplan m.v. Det pågår dessuten arbeid med etablere en egen web-side for semesteret, nærmere informasjon om dette vil bli gitt senere.

Lykke til med et spennende semester!

10. semesterutvalget

2 SEMESTERLEDELSEN OG PRAKTISK INFORMASJON

Semesteret ledes av et eget utvalg med 3 lærere, studenter og en koordinator.

2.1 Semesterledelsen

Leder	Koordinator
Førsteamanuensis Elin O. Rosvold Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin Frederik Holsts Hus, Ullevål terrasse Postboks 1130, Blindern 0318 Oslo Tlf.: 22 85 06 86 Fax.: 22 85 06 50 E-post: e.o.rosvold@medisin.uio.no	Semesterkoordinator Ragnhild Bjørneng Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin Frederik Holsts Hus, Ullevål terrasse Postboks 1130, Blindern 0318 Oslo Tlf.: 22 85 06 53/ 907 63 569 Fax.: 22 85 06 50 E-post: ragnhild.bjorneng@medisin.uio.no
Lærer-representanter i semesterutvalget	
Professor Johanne Sundby Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin Frederik Holsts Hus, Ullevål terrasse Postboks 1130, Blindern 0318 Oslo Tlf.: 22 85 05 98 Fax: 22 85 05 90 E-post: johanne.sundby@medisin.uio.no	Førsteamanuensis Brita Teige Rettsmedisinsk institutt Rikshospitalet 0027 Oslo Tlf.: 23 07 13 28 Fax: 23 07 12 78 E-post: brita.teige@medisin.uio.no
Studentrepresentanter i semesterutvalget	
www.medisinskstudentutvalg.no	
Vara: Åpen	Vara: Åpen

Spørsmål vedrørende den praktiske gjennomføringen av semesteret, rettes til Ragnhild Bjørneng. Koordinator kan/skal også kontaktes ved eventuelle problemer i praksisperioden som ikke lar seg løse lokalt.

Alle henvendelser til koordinator fra samlet kull bør skje via tillitsvalgt student. Semesterleder kontaktes når koordinator ikke er til stede eller ikke kan være behjelpelig.

Kontaktperson ved Det medisinske fakultet er førstekonsulent Mariann Olsen, tlf. 22 85 14 37
e-post: mariann.olsen@medisin.uio.no.

2.2 Studieinformasjon

Hovedkanal for studieinformasjon ved Det medisinske fakultet er Studieportalen Mine Studier, <http://minestudier.uio.no>.

Fakultetet krever at du som student sjekker Mine studier minst to ganger i uken slik at du får med deg endringer i timeplanen og viktige meldinger fra studieadministrasjonen. Disse meldingene får du ikke andre steder. Har du problemer med innlogging, kontakt student-IT.

NB! Kun studieadministrative beskjeder gis i portalen. Beskjeder angående sosiale aktiviteter o.l. sendes til studentenes e-postadresse ved UiO. Alle studenter har tilgang til webmail, <http://webmail.uio.no>.

2.3 Student-IT

Informasjon om student-it ved fakultetet:

<http://www.med.uio.no/it/student/>

På denne siden finner du bl.a. en oversikt over fakultetets PC-stuer med kontaktpersoner for brukerstøtte. Kontaktpersonene for PC-stuene gir brukerstøtte og har ansvar for maskinene. Gi beskjed til dem hvis noe ikke fungerer som det skal! Kontakt brukerstøtte på PC-stuen der du normalt har undervisning.

IT-hjelp utenom fakultetets åpningstider og hjelp med hjemme-PC:
Fakultetet har ikke støtte for studenters hjemmemaskiner. UiO har imidlertid en del sentrale it-tjenester som er tilrettelagt for studenters hjemmebruk: <http://www.usit.uio.no/it/hjemmekontor/>

Informasjonsteknologi - brukerstøtte:

Sprspørsmål kan rettes til Houston (USITs veiledningstjeneste):
houston@usit.uio.no Se: <http://www.usit.uio.no/it/houston/>

2.4 Semesterregistrering

Se: <http://www.med.uio.no/studier/semesterbok/semreg.html>

2.5 Skikkethetsvurdering

Kunnskapsdepartementet har 30. juni 2006 fastsatt forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10 har tidligere omfattet lærerutdanninger, men utvides nå til også å omfatte nærmere angitte helse- og sosialfagutdanninger, deriblant profesjonsstudiet i medisin.

Den løpende skikkethetsvurderingen skal foregå gjennom hele studietiden. Dette er blant annet begrunnet ut i fra hensynet til pasienter og klienter som studentene er i kontakt med. Den enkelte students skikkethet skal vurderes løpende både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet.

For mer informasjon, se:

<http://www.med.uio.no/studier/medisin/regler/skikkethet.xml>

3. SEMESTERETS FAGLIGE INNHOLD

3.1 Hva vil vi med dette semesteret?

Målsettingene med 10. semester er:

- Studentene skal tilføres en klar erkjennelse av allmennmedisinske fagperspektiver slik at alle, uansett hvilken spesialitet man senere velger, kan gjenkjenne og analysere allmennmedisinske sider ved et gitt helseproblem
- Studentene skal tilføres en klar erkjennelse av samfunnsmedisinske fagperspektiver slik at alle, uansett hvilken spesialitet man senere velger, kan gjenkjenne og analysere samfunnsmedisinske sider ved et gitt helseproblem
- Studentene skal være i stand til, etter turnustjenesten, å fungere godt - basalt og initialt - i allmennmedisinske og samfunnsmedisinske stillinger
- Studentene skal forberedes for eventuell framtidig oppgave som medisinsk sakkyndig for rettsvesenet
- Studentene skal tilføres en erkjennelse av helsevesenet som en helhetlig, sammenhengende struktur, hvor brukerorientering, samhandling, ledelse, kunnskapshåndtering og forbedringskunnskap er en viktig basis for fremtidig utøvelse av legegjerningen.

3.2 Organisering av undervisningen

Semesteret består av 3 deler:

- 3 uker forberedelser til praksisen
- 6 uker hos allmennpraktiker og 6 uker på samarbeidende sykehus
- 4 uker etterundervisning, (+ 1 uke eksamen)

Det er lagt opp til at de tre periodene skal knyttes sammen av tydelige faglige linjer i undervisningen. De første ukene brukes til å bli kjent med de ulike fagområdene og få en oversikt over helse-Norge som studentene nå skal ha praksis i. Det legges vekt på å formidle kunnskap som vil være nødvendig å kunne når praksisperioden begynner – deriblant konsultasjonstrening, opplæring i journalskriving og laboratoriearbeid, trygderegler, strukturen i helsevesenet, oversikt over samarbeidspartnere og offentlige etater, samt noen aktuelle kliniske emner. Det gis også introduksjon til oppgavene som skal gjennomføres i praksisperioden.

Praksisperioden brukes til å innhente informasjon og erfaringer fra primærhelsetjenesten, sykehus og samarbeidende instanser som NAV og Fylkeslegen. I praksismappene for primærhelsetjenesten og sykehus finnes det mer detaljerte opplysninger om hvordan dette skal gjøres.

I ukene etter praksis vil vi gå mer i dybden på ulike fagområder innenfor allmennmedisin, samfunnsmedisin, rettsmedisin og internasjonal helse. Her satser vi mye på interaktiv undervisning der studentene får bidra med sine egne erfaringer fra praksisperioden.

4 LÆRINGSMÅL FOR DE ENKELTE UKENE I SEMESTERET

4.1 Læringsmål før praksisperioden

Studentene skal:

- Forstå hvordan semesteret er organisert og hva som er målene for undervisningen
- Forstå bakgrunn, fagperspektiv og arbeidsmåter i allmennmedisinen
- Forstå den pasientsentrerte kliniske metode som et rammeverk for konsultasjoner i allmennpraksis. Herunder tiltaksfasen, hvor diagnosen er etablert og det i samråd med pasienten skal legges og gjennomføres en handlingsplan
- Forstå den samfunnsmedisinske virksomhetsidé, også i et historisk perspektiv
- Kunne vurdere kritisk innhentet informasjon og være i stand til å formulere kliniske og samfunnsmedisinske spørsmål hvor det går an å få kunnskapsbaserte svar
- Bli bevisst egne holdninger og medisinenes mandat i forhold til forebyggende helsearbeid på individ-, gruppe-, og samfunnsnivå
- Forstå hva kvalitetsforbedring, kunnskapshåndtering og ledelse i helsetjenesten innebærer. De skal forstå betydningen av disse elementene hver for seg, men også hvordan de henger sammen i legers praktiske yrkesutøvelse
- Forstå hovedtrekkene i organiseringen av helsevesenet i Norge og om hvilke typer av oppgaver som tilligger ulike forvaltningsnivåer
- Forberedes til praksisperioden ved at de aktuelle fagområdene presenterer sentrale, relevante problemstillinger og gir innføring i praktiske ferdigheter de vil møte i praksis
- Formulere egne, individuelle læringsmål for praksisperioden.

4.2 Læringsmål for praksisperioden

Felles målsetting

Gjennom egen deltakelse skal studentene bli fortrolige med oppbygging og arbeidsrutiner i primærhelsetjenesten, ved kliniske sykehusavdelinger og samhandling 1. og 2. linjetjenesten.

Både på lokalsykehuset og i allmennpraksis skal studentene lære å ta kontakt med og samarbeide med ulike instanser og personellgrupper i helse- og sosialtjenesten.

Studenten skal kjenne prinsippene for samarbeid mellom ulike personellkategorier og ha kunnskap om ulike modeller for samarbeid på tvers av forvaltningsnivåene. Videre skal de forstå hva pasient- og pårørendeperspektivet og brukerorienterte tjenester innebærer.

For praksisperioden i primærhelsetjenesten er det utarbeidet en egen **Praksismappe** med bakgrunnsstoff som fungerer som en ”arbeidsbok” med innlagte arbeidsoppgaver som skal løses i løpet av praksisperioden. I mappen er det også plass for egen refleksjon i tilslutning til utvalgte sentrale emner.

For praksisperioden på lokalsykehus er det også utarbeidet en egen **Praksisveileder** med informasjon om de forskjellige kurs- og utdanningstilbudene studentene tilbys på de ulike sykehusene. Det er utarbeidet en egen **KLoK veileder** relatert til oppgavene knyttet til kvalitet, ledelse og kunnskapshåndtering i praksisperioden.

Målsettingen for praksisperioden i kommunehelsetjenesten

Studentene skal se og oppleve hvordan praktisk medisin fungerer i samfunnet:

- få kunnskap og trygghet om hverdagen i primærhelsetjenesten
- få kunnskap og innsikt i helsearbeidet i en kommune
- få kunnskap og innsikt i primærhelsetjenestens kliniske epidemiologi
- få kunnskap og innsikt i allmennlegens arbeidsteknikker
- følge daglige aktiviteter i en allmennpraksis:
  - klinisk pasientarbeid
  - den daglige driften av et allmennpraktikerkontor
  - deltagelse i legevakt og øyeblikkelig hjelp i primærhelsetjenesten
  - samarbeid med andre institusjoner i kommunen
  - offentlig legearbeid

Læreboken "Allmennmedisin. Klinisk arbeid" (se Anbefalt litteratur) danner basisen for den kliniske kunnskapen studentene er forventet å tilegne seg i løpet av semesteret. Læreboken er eksamensrelevant og bør brukes aktivt under praksisen.

Oppgaver og praktiske ferdigheter studentene bør eksponeres for i allmennpraksis er listet i *Praksismappe for primærhelsetjenesten*.

Målsettingen for praksisen på et lokalsykehus

Studentene skal se og oppleve hvordan praktisk sykehusmedisin fungerer:

- få kunnskap og trygghet om hverdagen i et sykehus
- få innsikt i oppbygging og struktur av et sykehus
- følge sykehusets ulike medisinske daglige aktiviteter
  - morgenmøtet, være med i faglige diskusjoner
  - postarbeid og visitt
  - følge vakthavende lege
  - poliklinikk
  - skrive journaler og epikriser, samt ta del i og beskrive to pasientforløp hvor beslutningsgrunnlag, terapivalg og pasientperspektivet dokumenteres ("mappe evaluering")
  - trening i ulike praktiske prosedyrer som det forventes at en turnuskandidat kan utføre. Dette er nærmere beskrevet i *Praksisveileder - sykehus*.

4.3 Læringsmål etter praksisperioden

Allmennmedisin

Basert på erfaringene fra praksisperioden skal studentene:

- utdype læringen om pasienter og sykdomstilfeller som er typiske for allmennpraksis og som viser fagets bredde og omfang
- få innsikt i allmennlegens arbeidsteknikker og være i stand til å utrede, behandle og følge opp pasienter med fysiske, psykiske eller sosiale problemer i allmennpraksis
- oppnå økt forståelse av pasienters sykdoms- og legesøkningsatferd
- forstå risikobegrepet i klinisk allmennmedisin og hvilke utfordringer allmennlegen møter i forhold til risiko i konsultasjoner med enkeltpasienter eller i forhold til lokalbefolkningen
- utdype læringen om helsefremmende arbeid i førstelinjetjenesten

- forstå oppbyggingen av primærhelsetjenesten og prinsippene for samarbeid og arbeidsdeling med det øvrige helsevesenet
- bli bevisst de forskjellige rollene allmennlegene kan ha i ulike faser av arbeidet med en pasient.

Samfunnsmedisin

Studentene får kunnskap om utvalgte samfunnsmedisinske temaer som folketrygd, sosiale tjenester, legerrelevant lovgivning (eksempelvis smittevern), forebyggende og helsefremmende arbeid, og arbeidsmedisin.

Studentene skal ha kunnskap om migrasjon til Norge og etniske minoriteter som basis for å kunne mestre de utfordringene norske leger skal kunne håndtere i møte med pasienter med ulik kulturell og språklig bakgrunn.

Rettsmedisin

Studentene skal ha utviklet profesjonelle holdninger til de lover, regler, bestemmelser og etiske normer som gjelder for legers virksomhet i deres samvirke med pasienter, og med andre samarbeidspartnere som rettsvesen og politi. Studentene skal kunne anvende disse lover, regler, bestemmelser og normer, og om nødvendig kunne veie dem opp mot hverandre. De skal vite forskjellen på behandlerrollen og sakkyndighetsrollen, og kjenne til og kunne utføre de vanligste sakkyndighetsoppgaver en lege vil kunne møte.

4.4 Læringsmål i de enkelte fagene

4.4.1 Allmenntmedisin

Gjennom trening i konsultasjoner med pasienter skal studenten øve opp språk og atferd på en måte som fremmer god og entydig kommunikasjon og inngir tillit. Herunder evnen til å tilpasse sin fremferd til pasientens alder, kjønn og kulturelle bakgrunn.

Studenten skal lære seg å være bevisst på hvor grensene for egen faglige kompetanse går. Studenten må lære seg å hente inn relevant kunnskap og søke råd hos kollega/veileder når de problemer pasienten presenterer går ut over eget kompetansenivå. Studenten skal øve opp sine evner til refleksjon omkring egen utøvelse av legearbeidet.

Studentene skal ha kunnskap om og erfaring med:

- allmenntmedisinske arbeidsteknikker og allmenntmedisinens kliniske epidemiologi.
- håndtering av de viktigste sykdoms- og symptompresentasjoner og deres behandling.
- å gjennomføre konsultasjonen etter den pasientsentrerte kliniske metode.
- de viktigste klassifikasjonssystemene de møter i dette semesteret; ICPC, ICD og DRG.
- styrker og svakheter ved allmennpraktikerens bruk av eget laboratorium
- individuell risiko og individrettet forebyggende arbeid
- forsvarlig dokumentasjon og refleksjon omkring eget klinisk arbeid
- rutiner og formalia for kommunikasjon og samarbeid om enkeltpasienter med andre.

4.4.2 Samfunnsmedisinske fag

Basal samfunnsmedisin

Helsetilstand, sykkelighet, dødelighet

Studentene skal kjenne til vanlige mål og metoder for kartlegging av helse, sykkelighet og dødelighet. De skal ha kunnskap om historiske utviklingstrekk og nåværende mønster i sykdomsforekomsten i Norge. De skal også kjenne til de viktigste årsakene til dagens folkesykdommer. Studentene skal ha kunnskap om grunnleggende begreper, design og metoder ved epidemiologiske studier. De skal kunne redegjøre for sosial ulikhet i helse/sykdom, de vanligste forklaringsmodellene på ulikhetene samt samfunnsmedisinske strategier for å motvirke sosial ulikhet i helse.

Studentene skal kjenne internasjonal samfunnshelses normative grunnlag (menneskerettighetene).

De skal få et innblikk i sammenhengen mellom fattigdom og helse i global sammenheng og i hvordan politikk, kultur og økologi former sjukdomsbildet.

Studentene skal også se hvordan eksempler på strukturert tilnærming (standard case management) og helsetilbud i "definerte minimumspakker" (minimal health packages) kan brukes til å sikre rettferdig tilgang til helsetjenester av en gitt kvalitet sjøl der hvor midlene er knappe.

De skal også få et innblikk i hvordan en verden i endring (transisjoner) opplever stadig nye helseutfordringer fordi evolusjonen stadig går videre.

Endelig skal lære noe om hvordan internasjonale organisasjoner prøver å sikre fattige land og befolkninger tilgang til medisiner, vaksiner og helsetjenester.

Begrepene helse, sykdom og risiko

Studentene skal ha kunnskap om hvordan oppfatninger av risiko, helse og sykdom delvis er kulturelt konstruerte og derfor varierer mellom historiske epoker, mellom ulike folkeslag og mellom ulike helsesystemer.

Anvendt samfunnsmedisin

Samfunnsmedisinske institusjoner og funksjoner

Studentene skal kunne gjøre rede for organisering og funksjon for institusjoner med vesentlige samfunnsmedisinske oppgaver: Sosial- og helsedirektoratet, Nasjonalt folkehelseinstitutt, Statens helsetilsyn, De regionale helseforetakene, fylkeslegen, kommunelege I.

Studenten skal kjenne til de vanligste prinsippene og virkemidlene for forebyggende og helsefremmende arbeid. De skal kjenne lovgivning og praksis når det gjelder forebyggende og helsefremmende arbeid i kommunen med vekt på smittevern og miljørettet helsevern.

Studentene skal ha innsikt i samfunnsmedisinerens rolle som premissleverandør til forvaltningen og det politiske beslutningsnivået.

Helsetjenesten

Studentene skal kjenne hovedtrekkene i organiseringen av den norske helsetjenesten med vekt på kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. De skal ha kunnskap om det lege-relevante hovedinnholdet i de lovene som regulerer helsetjenesten, herunder Lov om spesialisthelsetjenesten, Lov om helsetjenesten i kommunene, Lov om helsepersonell, Lov om pasientrettigheter. De skal ha kjennskap til melderutiner ved feil/skade i helsetjenesten. Studentene skal ha innsikt i den alternative helsetjenesten og de utfordringer som ligger i samarbeid med denne.

Velferdsordningene

Studentene skal ha kjennskap til de medisinsk relevante delene av Lov om folketrygd. De skal kunne regelverket for legens oppgaver ved søknad om grunnstønning, hjelpestønning, medisinsk rehabilitering, yrkesmessig atferd og uførepensjon. Studentene skal kjenne regelverket og prosedyrer ved sykmelding. De skal kunne fylle ut de vanligste formulærer som brukes ved søknad om trygdeytelser. Studentene skal kjenne til de medisinsk relevante delene av Lov om sosiale tjenester. De skal ha kunnskap om sosiale konsekvenser av alvorlig og/eller langvarig sykdom og hvilke ordninger og samarbeidspartnere legen kan benytte seg av (trygdekontor, sosialkontor, A-etat m.m.) De skal ha kjennskap til levekår, helse og helsetilstand for vanskeligstilte grupper, blant annet fattige, funksjonshemmede og visse grupper innvandrere/flyktninger/asylsøkere. De skal også ha kunnskap om hvilke sosiale og medisinske hjelpeordninger som gjelder for vanskeligstilte grupper og legens rolle i disse ordningene.

Arbeidsmedisin

Studentene skal ha kjennskap til de lover og regler som gjelder for helse/sikkerhet/miljø i arbeidslivet herunder definisjon av yrkesskade og yrkessykdom samt meldeordningene ved disse tilstandene. Studentene skal ha kunnskap om de mest sentrale sammenhenger mellom arbeid og helse og hvordan helseskader på arbeidsplassen kan forebygges. De skal kjenne til bedriftslegens arbeidsområde og arbeidsmåte. Studentene skal kunne ta opp en adekvat anamnese ved mistanke om yrkesskade og yrkessykdom.

4.4.3 Rettsmedisin

Hva er rettsmedisin

- definisjon av rettsmedisin i vid forstand (leger, tannleger, biologer som engasjeres av retten) og i snever forstand (rettspatologi/klinisk rettsmedisin)
- forståelse for to viktige aspekter ved rettsmedisin:
  - de juridiske og etiske rammer for legens virksomhet i forhold til rettsvesen, samfunn og den enkelte og medisinsk sakkyndigfunksjon i forhold til ofre, mistenkte eller andre ved etterforskning og rettergang, i straffe- eller sivilrettslig sammenheng.

Påtalemyndighet og domstoler

- 1) Organiseringen av påtalemyndighet samt funksjon og myndighet til de enkelte ledd i påtalemyndigheten
- 2) Funksjon og myndighet til de enkelte domstolsinstanser
- 3) Forskjellen mellom sivile saker og straffesaker
- 4) Vitneplikten for alle borgere og for leger samt vitneplikstens innskrenkninger og prosedyrene ved avhøring av vitner
- 5) Forskjell på vitne og sakkyndig
- 6) Hvem som har plikt til å være sakkyndige
- 7) Leger som sakkyndige og faste sakkyndige
- 8) Lovregulering av bruk av sakkyndige for påtalemyndigheten og retten.
- 9) Sakkyndiges taushetsplikt
- 10) Prosedyre for bruk av sakkyndige.

Obduksjonslovgivning

- 1) Lovverket som regulerer sykehusobduksjon, transplantasjon, avgivelse av lik m.m.
- 2) Helsepersonell-lovens bestemmelser med forskrifter om unaturlig død
- 3) Behov for obduksjon ved sivilrettslige spørsmål/medisinske spørsmål ved dødsfall utenfor sykehus der politiet avstår fra å rekvirere obduksjon.

Bistandsplikt politi/domstoler

Helsepersonell-lovens bestemmelser om legers bistandsplikt der dette er hjemlet i lov (Veitrafikkloven: blodprøvetakning i promillesaker), prøvetakning og kliniske undersøkelser etter kjennelse av retten (Str pl 157).

Andre aktuelle bestemmelser i lovverket

- 1) Helsepersonell-loven
- 2) Straffelovens bestemmelser som angår leger vedrørende taushetsplikt (Str l . 144),
- 3) unntak fra denne (avverge alvorlig forbrytelse, hindre at noen blir uskyldig dømt)
- 4) Alminnelig plikt til å hjelpe en som er i overhengende livsfare (Str l . 387)
- 5) Nødrett (Str l . 47)
- 6) Bestemmelser i Straffeloven om forbrytelser mot liv, legeme og helbred
  - § 228 legemsfornærmelse, § 229 hensettelse av noen i bevisstløshet,
  - § 231 grov legemsbeskadigelse, § 232 forsettelig forbrytelse på særlig smertevoldende måte
  - § 233 drapsparagrafen; overlagt, forsettelig
  - § 234 drap av nyfødte
  - § 235 drap med eget samtykke (medlidenhetsdrap)

Taushetsplikt

- 1) Alminnelige bestemmelser om yrkesmessig pålagt taushetsplikt og
- 2) innskrenkninger av denne
- 3) Lov om helsepersonells bestemmelser om taushetsplikt
- 4) Innskrenkninger i taushetsplikten (samtykke, rettmessig eller hjemlet i lov)
- 5) Melding til politiet om unaturlig dødsfall
- 6) Sosialmedisinske meldeplikter
- 7) Avverge visse alvorlige forbrytelser
- 8) Meldeplikt til Barnevernet ved alvorlig omsorgssvikt
- 9) Smittevernlovens bestemmelser
- 10) For å hindre at noen blir uskyldig dømt
- 11) Nødrett

Sivilrettslig ansvar

- 1) Culpa ansvaret - det alminnelige uaktsomhets- eller skyldansvaret
- 2) Arbeidsgiveransvaret
- 3) Ulovfestet objektivt ansvar
- 4) Forutsetninger for erstatningsplikt
- 5) Norsk Pasientskadeerstatning

Dødstegn og postmortale forandringer

Dødstegn

Ha kunnskap om definisjoner på døden tradisjonell og definisjon anvendt ved transplantasjon. Kunne foreta en legeundersøkelse av en avdød

Postmortale forandringer

Kunne redegjøre for umiddelbare -, tidlige - og sene forandringer

Identifisering/brann- og katastrofedødsfall

Studentene skal kjenne til

- 1) Bestemmelser vedrørende funn av uidentifisert lik
- 2) Metode for identifisering av ukjente lik

3) Organisering av Id-arbeid ved massekatastrofer - Id-gruppen KRIPOS

Stump og skarp vold

Studentene skal erverve kunnskap om oppkomstmekanismer, virkning på menneskekroppen og tilhelingsforløpet for stikk-, skjær-, risp- og huggskader samt skader forårsaket av slag, grep, støt, fall og annen mer eller mindre voldsom kontakt med kroppsdel eller stumpe gjenstander. Studentene skal kunne bruke kunnskapen til dokumentasjon av slike skader hos så vel levende som døde.

Kvelning og skuddskader

Kvelning. Ha kunnskap om årsaker til hypoksi. Kjenne til hvilke symptomer som kan sees og hvilke postmortale tegn som kan finnes. Kjenne til hvilke former for strangulasjon som finnes og hva som særmerker disse.

Kjenne til årsakene til kvelning ved ytre sperre, indre sperre. Kjenne til former for kjemisk

kvelning (O₂-fattig atmosfære, giftige gasser).

Drukning. Ha noe kunnskap om mekanikk, patofysiologi og postmortale funn.

Skuddskader. Ha kjennskap til hva som karakteriserer haglskudd vs prosjekttilskudd.

Kjenne til skuddavstandens betydning for skuddlesjonens utseende. Vite hva som karakteriserer en innskuddsåpning, utskuddsåpning.

Plutselig uventet død og legens rolle ved dødsfall

Studentene skal kjenne til hvilke oppgaver de har som leger ved tilfelle av plutselig uventet død i alle aldersgrupper; herunder særskilte rutiner ved plutselig uventet spedbarndød.

De skal vite hvilke tilstander som kan føre til plutselig død i ulike livsfaser og forstå symptombilde og mekanismer, med særlig vekt på å kunne skille mellom naturlig og unaturlig død.

Utarbeidelse av sakkyndigerklæringer

Studentene skal oppnå innsikt i sakkyndigoppdragets egenart og juridiske betydning samt bli fortrolig med de krav til form og innhold som stilles til denne type dokument.

1. Hvilke instanser/myndigheter som kan anmode legen om sakkyndigerklæring
2. Legens plikt til å utarbeide erklæringer
3. Forholdet mellom denne plikt og taushetsplikten
4. Sakkyndighetserklæringens form og innhold
5. Den Rettsmedisinske Kommisjon (DRK) og plikten til å sende kopi av sakkyndighetserklæringen til dette organ
6. Legen som sakkyndig/vitne i domstol
  - Stevningsdokument
  - Mandat
  - Prosedyre/etikette ved opptreden i domstol

Rettsmedisinske aspekter av seksuelle overgrep

Studentene skal kjenne til hvilke instanser som medvirker og samvirker ved håndtering av seksuelle overgrep. De skal bli fortrolig med politiets, påtalemyndighetens og domstolens roller og arbeidsmetoder samt få klart for seg sin egen funksjon, sitt mandat og sitt ansvar som lege.

1. Ha kjennskap til lover og regler, definisjoner, strafferammer og bevisvurdering
2. Ha kjennskap til kriminalteknisk arbeid – åsted, klær og gjenstander, og ut fra dette kunne ivareta materialet på en adekvat måte.

3. Beherske prøvetaking, merking og forsendelse av biologiske spor.
Ha kjennskap til metoder for påvisning av humane væsker og andre kroppsprodukter samt DNA-analyse for identifisering av prøvematerialets opphav.
4. Helsevesenets roller ved seksuelle overgrep.
Være fortrolig med taushetsplikt, meldeplikt og opplysningsplikt (lover og regler)
Kjenne til framgangsmåten ved kroppsundersøkelse, dokumentasjon av funn og sporsikring.
Være bevisst klinisk-medisinske aspekter (smitteproblematikk, graviditetsproblematikk, profylakse).
7. Undersøkellesmetoder, funn og tolkninger ved mistenkt seksuelt overgrep mot barn
Vite hvem som utfører disse undersøkelsene.
Vite hva man som lege skal gjøre i forbindelse med akutte overgrep, særskilt angående sporsikring og dokumentasjon.
8. Utarbeidelse av legeerklæring ved rettslig utredning av mistenkt seksuelt overgrep.

Forgiftninger

Studentene skal kjenne til epidemiologien for fatale forgiftninger, og de skal få en forståelse av sammenhengen mellom legers forskrivningspraksis og analysefunn ved fatale forgiftninger. De skal kjenne til hvorledes de skal opptre på et åsted og til regelverket for melding av dødsfallet ved mistanke om forgiftning.

Farskapssaker

Studentene skal kjenne til barnelovens regler angående fastsettelse, endring og opphevelse av farskap slik at de i rimelig grad kan informere pasienter som har behov for slik kunnskap.

Studentene skal vite hvordan de forholder seg ved prøvetakning av biologiske prøver til bruk ved farskapsutredning.

Studentene skal ha kjennskap til de analytiske metoder som brukes ved fastsettelse av farskap.

4.4.4 Psykiatri

Rettspsykiatri

Generelt: Studentene skal etter dette semesteret kjenne til hovedtrekk i strafferettspsykiatrien og de viktigste psykiatriske momenter vedrørende grunnlag for vergemål og for evne til å skrive testamente (testasjonshabilitet).

Spesifisert: Studentene skal kjenne til bestemmelsene i straffelovens § 44 om utilregnelighet (bevisstløshet, psykose eller høygradig utviklingshemming) som gir straffrihet, og samme lovs § 39 om strafferettslige særreaksjoner for tilregnelige og utilregnelige, dvs. forvaring eller dom til tvunget psykisk helsevern.

Studentene skal etter semesteret kunne skrive en foreløpig rettspsykiatrisk uttalelse for påtalemyndigheten om en lovbyters sannsynlige tilregnelighetstilstand.

4.4.5 KLoK (Kunnskapshåndtering Ledelse og Kvalitetsforbedring)

Generelt

Legestudiet er et profesjonsstudium.

I tillegg til det faglige innholdet skal du introduseres til hvordan du utfører legearbeidet.

En viktig del av ditt profesjonelle liv blir å gjøre en så god legejobb som mulig, og hele tiden prøve å gjøre den enda bedre.

Dette innebærer at du må ha forståelse for og ferdigheter relatert til nye fagområder.

Kunnskapshåndtering

Medisinsk praksis er tuftet på forskningsbasert kunnskap. Denne kunnskapsbasen er hele tiden i endring. Vite når du trenger ny faglig kunnskap og hvordan innhente denne kunnskapen som del av en livslang læringsprosess er en viktig del av profesjonskunnskapen.

Ledelse

Forstå betydningen av god samhandling med pasienter og med andre helsearbeidere, samt å ha innsikt i ledelse på lokalplanet og i et makroperspektiv er av tilsvarende stor betydning for alle medisinere gjennom hele yrkesutøvelsen.

Kvalitetsforbedring

Evnen til kontinuerlig og planmessig å kunne evaluere og å forbedre eget og andres legearbeid, samt å ha fokus på pasientsikkerhet er i økende grad etterspurt av pasienter, det offentlige og av profesjonen selv. Kvalitetsforbedring skjer ikke av seg selv, men må gjøres bevisst og planmessig gjennom hele yrkeslivet.

Det er dette vi ønsker å gripe fatt i med KLoK undervisningen. Hensikten er ikke at du skal lære alt dette i løpet av de neste tre semestrene, meningen er å plante et ”profesjonsfrø” nå i grunnutdannelsen som så kan spire og gro under spesialistutdannelsen for tilslutt å bli en integrert del av ditt daglige virke som lege. Dette er ikke noe som skal gjøres i tillegg til ditt vanlige legearbeidet, men være en måte du gjør jobben på gjennom hele yrkeslivet.

Spesifisert

KLoK undervisningen er integrert i alle tre siste semestrene av studiet og henger nært sammen. I 10. semester er hovedvekten lagt på å observere og å erfare betydningen av kunnskapshåndtering, ledelse og kvalitetsforbedring i klinisk virksomhet i løpet av praksisperioden, mens i de to siste semestrene skal du selv få erfare hvordan dette kan gjøres i praksis.

Undervisningen i 10. semester er bygget opp rundt tre halvdagsseminarer før praksisen, tre skriftlige oppgaver relatert til KLoK og en oppsummerende undervisning etter praksisperioden.

For spesifiserte læringsmål for alle tre semestrene, samt oppgavene som skal løses i praksisperioden i 10. semester vises til KLoKveilederen.

I øvrig

Studentene skal etter semesteret ha;

- kjennskap til allmennmedisinens arbeidsmetoder i møtet med psykiske lidelser
- kjennskap til og evne til å håndtere krisereaksjoner som melder seg til og opptrer på lokalsykehus
- kunnskaper om sammenhenger mellom samfunnsmessige forhold og psykiske lidelser
- kunnskaper om sosialt nettverk som beskyttelsesfaktor for oppståelse og utvikling av psykiske lidelser
- kjennskap til særtrekk hos innvandrere med hensyn til psykiske lidelser og hvilke krav dette stiller til legen.

5 UNDERVISNINGS- OG LÆRINGSFORMER

5.1. Undervisningsformer

Se: <http://www.uio.no/studier/emner/medisin/med/MEDSEM10/h08/undervisning/>

5.2 Fraværsregler for PBL og praksis

PBL-undervisningen er obligatorisk. Fremmøte til PBL-undervisningen kontrolleres ved avkryssing for hvert fremmøte. Pbl-veileder sender de daterte listene til semesterkoordinator for semesterutvalget, som oppbevarer disse. Studentene kan være fraværende fra PBL-undervisningen maksimum 20%. Dette regnes ut fra antall ganger fremmøte. Årsaken til fraværet skal ikke begrunnes. Det stilles ikke krav om noen skriftlig kompensasjon. Dersom en student har et fravær fra PBL-undervisningen på mellom 20 og 30%, skal det leveres en omfattende skriftlig kompensasjonsoppgave som godkjennes av veileder. Oppgaven skal skrives ut fra et emne som studenten har mistet i løpet av semesteret. Årsaken til fravær mellom 20 og 30% skal ikke begrunnes. Dersom en student har et fravær fra PBL-undervisningen på mer enn 30%, må studenten gå semesteret om igjen, uansett årsaken til fraværet.

I semesteret er det 2 PBL-uker (4 møter). Maksimalt fravær på PBL er 1 møte. Studenter får ikke bytte PBL-gruppe, men må delta i den gruppen de er satt opp i. Se også <http://www.uio.no/studier/program/medisin/regler/>

Praksis

Praksis er obligatorisk. For å kunne godkjennes tillates et maksimalt fravær fra den oppsatte undervisningen på maksimalt 20% i hver av de to praksisperiodene.

I allmennpraksisperioden forventes det at studenten følger normal arbeidstid ved legesenteret/ praksisen, og deltar på planlagte aktiviteter i og utenfor kontoret. I sykehusperioden vil arbeidstiden normalt være 37,5 timer ukentlig på dagtid. I tillegg skal studenten delta i 6 vakter. Det vises til nærmere bestemmelser om arbeidstid og krav til tjenesten i veilederne for sykehus og primærhelsetjenesten. Hvis fraværet overstiger 20%, har universitetslektor plikt til å rapportere til UiO, og praksistjenesten vil ikke bli godkjent. Studenten må da gå semesteret om igjen, uansett årsaken til fraværet.

6. LÆREMIDLER

a) Anbefalt litteratur: <http://www.ub.uio.no/umh/litteratur/medisin>

b) Nettbaserte læremidler: <http://www.med.uio.no/studier/medisin/nettlaere.html>

7. EVALUERING / EKSAMEN

7.1 Sluttevaluering for semesteret

Hvert enkelt semester skal evalueres annethvert år ved at et spørreskjema fylles ut av studentene i slutten av semesteret. Spørreskjemaet har generelle spørsmål om studiesituasjonen og spesifikke spørsmål om semesteret. Formålet med evalueringen er å avdekke svake og sterke sider ved semesteret for å sette i verk (eventuelle) tiltak som kan bedre studiekvaliteten. Det er satt av tid i timeplanen til gjennomføring av evalueringen.

7.2 Eksamensregler, gyldig forfall

Utfyllende regler til Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver ved Universitetet i Oslo for graden cand.med. ifølge studieplanen av 1996 § 11:

Studenter uten gyldig forfall til eksamen kan ikke fremstille seg til utsatt prøve, og må gå ned et kull. Gyldig forfall er:

- a) Studenten blir syk før eksamen starter (må legitimeres med legeattest)
- b) Studenten blir syk under eksamen (studenten må umiddelbart henvende seg til Helsetjenesten, Blindern)
- c) Studenter som får «ikke bestått» til ordinær eksamen
- d) Andre tungtveiende grunner, f.eks. dødsfall i nær familie

7.3 Informasjon om poengsum ved skriftlige eksamener.

Fakultetsstyret vedtok i juni 2005 å opprettholde karaktersystemet bestått/ikke-bestått. Det innføres imidlertid i tillegg en uoffisiell poenggiving ved skriftlig eksamen. Begrunnelsen for dette tiltaket er ønsket om bedre tilbakemelding til studentene om prestasjon på skriftlige eksamener. Poengsummen vil ikke bli påført vitnemålet og kan ikke innklages.

Maksimum poengsum er 100. Beståttgrensen er 65. De som får ”ikke-bestått”, vil fortsatt få tilsendt en skriftlig begrunnelse utarbeidet av eksamenskommissjonen.

I noen semestre (1., 7., 8., 9. og 10. semester) er oppgavene vanligvis inndelt i forskjellige deler/fag (maks fire fag). Det kreves at alle deler/fag er bestått. Det kan derfor i noen få tilfeller oppstå en situasjon hvor studenten får en poengsum over beståttgrensen, men som likevel får karakteren ”ikke-bestått” fordi studenten ikke har god nok besvarelse i en del/et fag. For disse semestrene skal det ikke oppgis delpoengsummer.

For ytterligere informasjon om eksamen, se: <http://www.med.uio.no/studier/eksamen/medisin/>

7.4 Tillatte hjelpemidler

Det er tillatt å ha med norsk rettskrivningsordbok og enkel kalkulator.

Hovedregelen er at du kan bruke en kalkulator som er tillatt på videregående skole.

Det er ikke tillatt å benytte kalkulator som:

- Må tilknyttes strømmettet
- Lager støy
- Har infrarød dataoverføring eller annen trådløs overføring, for eksempel. Innebygd mobiltelefon
- Er av typen håndholdt PC eller lignende, hvor det er mulig f.eks å oppbevare større dokumenter, scannet informasjon eller annet.

Det er ikke lenger tillatt å ha med Lov om folketrygd til eksamen i 10. semester fom eksamen høsten 2008!

7.5 Eksamen i 9. semester: Konsekvenser av stryk

Eksamen i 9.semester består av

1) muntlig eksamen fredag i undervisningsuke 19 og 2) skriftlig eksamen onsdag i undervisningsuke 20.

1) Stryk ved muntlig eksamen i undervisningsuke 19: Studentene får beskjed om eksamensresultatet umiddelbart etter at eksamen er avsluttet. Kontinuasjoneksamen holdes medio august (vårsemesteret) og primo mars (høstsemesteret).

2) Stryk ved skriftlig eksamen i undervisningsuke 20

Stryk i høstsemesteret: Sensuren faller medio februar med klagefrist tre uker senere. Svar på eventuell klage vil foreligge i månedsskiftet mars/april. Skriftlig kontinuasjonseksamen holdes primo mars med sensur ca. 20. mars. Klagefrist medio april, svar på klage primo mai. I vårsemesteret starter studentene i 10. semester allerede mandagen etter skriftlig eksamen i 9. semester (ultimo januar). To uker senere starter studentene sin 12 ukers praksisperiode.

Stryk i vårsemesteret: Sensuren faller ca. 10. juli med klagefrist primo august. Svar på eventuelle klager foreligger 20. - 25. august, dvs. rundt semesterstart. Skriftlig kontinuasjonseksamen holdes medio august med sensur ca. 5. september. og med klagefrist ultimo september. Svar på klage medio oktober. I høstsemesteret starter studenten i 10. semester i perioden 21. - 27. august og går ut i praksis rundt 5. - 10. september.

3) Stryk ved kontinuasjonseksamen:

Hovedregelen er at studenter ikke gis anledning til å fortsette med sitt kull hvis han/hun ikke består kontinuasjonseksamen. 10. semester (pasient og samfunn) er på mange måter spesielt. 12 uker med praksistjeneste i sykehus og hos primærlege er en viktig del av semesteret. Fakultetet ser problemene med stryk i forhold til utplasseringen i 10. semester. Studenter som styrker til 9. semesters kontinuasjonseksamen, men som ønsker å følge sitt kull videre blir meldt opp til neste ordinære eksamen i 9. semester, men får ikke gå opp til ordinær eksamen i 10. semester. Hvis 9.semester eksamen består, får de avlegge 10. semesters eksamen som kontinuasjonseksamen. Forutsetningen for å gå opp til eksamen i 9. semester (3. gang eller evt. 2. gang ved sykdom ved første ordinære eksamen) og kontinuasjonseksamen (første forsøk), er at hele utplassingsperioden er gjennomført og godkjent. Studenter som ønsker umiddelbart å gå ned et kull, må ta all obligatorisk undervisning på nytt, inkl. praksisperiodene.

7.6 Studiestart neste semester

Studiestart for vårsemesteret 2009 er mandag 26. januar.

<http://www.med.uio.no/studier/admin/hjelp/semesterordning.doc>

8. FRA FORSKERLINJEN

Rekrutteringsseminar, onsdag 17. september kl.11.00. - 13.00.

Seminaret holdes i Auditorium 13. DM.

Hvert semester arrangeres det et seminar for Forskerlinjen. Arrangementet er ment å være et rekrutteringsseminar for medisinstudenter som planlegger å søke Forskerlinjen.

Fra kl.11.00-13.00 vil det være innlegg av forskere, en forskerlinestudent, informasjon om Forskerlinjen og aktuelle forskningsprosjekter

Det vil bli en liten pause med lett servering. Seminaret er åpent for alle studenter.

9 TIMEPLANEN FOR UKENE 1-20

Litteratursøk i klinisk praksis:

Sted: Bibliotekets kursrom i DM, 2. etg., rom 2238 (ved siden av Akademika og Datarom DM).

Antall: 12 studenter pr. kurs. Det holdes fire kurs a 1,5 time. Påmeldingslister legges ut i auditoriet FHH fra semesterstart.

Innhold: Kurs i EBM-ressurser. Fra nyttår 2005 er enda flere elektroniske ressurser tilgjengelig for ”mindre” sykehus og primærhelsetjenesten, for eksempel Clinical Evidence basen, 1100 e-tidsskrift fra ProQuest, som også inneholder svært sentrale medisinske tidsskrifter.

Jus og medisin:

Ta med siste utgave av Helsepersonell og Pasientrettighetslovene til Aslak Syses forelesning (for å sikre deg siste utgave av lovene, ta utskrift fra www.lovddata.no).

For de obligatoriske oppgavene som skal løses i praksisperiodene i primærhelsetjenesten (fem tripplevalueringer/STudPEP) vises det til *Praksismappa for primærhelsetjenesten*.

For de obligatoriske oppgavene i praksisperioden på sykehus vises det til KLoK veilederen.

Dette vil også bli tatt opp i undervisningen før praksis, se timeplan.

Uke 10-01:

PBL-oppgave: Ingen

Medisinen i samfunnet.

Kalenderuke 34

mandag 18.08.08

08:30-09:15	(Fo) Introduksjon til semesteret	Rosvold; Lagerløv; Claussen	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-10:15	Samfunnsmedisin (Fo) Kulturen i helsetjenesten - er vi på rett vei?	Hjort, Peter F.	Aud GV05124 FHH	Alle
10:30-11:15	Samfunnsmedisin (Fo) Legen i samfunnet: Tre utfordringer du ikke kommer utenom	Bjørndal, Arild	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-14:15	Allmennmedisin (fo) Allmennmedisinsk epidemiologi - praksis - StudPEP	Lindbæk, Morten	Aud GV05124 FHH	Alle
14:30-15:15	Allmennmedisin (fo) Legen som samtalepartner	Brekke, Mette	Aud GV05124 FHH	Alle

tirsdag 19.08.08

08:30-09:15	Allmennmedisin (fo) Kommunikasjon, undersøkelse og tiltak	Jodalen, Harald	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-11:15	Allmennmedisin (ku) Konsultasjonen, praktiske håndgrep	Dalbak, Lene G.	Seminarrom GV05050 FHH	1, 2
09:30-11:15	Allmennmedisin (ku) Konsultasjonen, praktiske håndgrep	Jodalen, Harald	Aud GV05124 FHH	10, 11, 12
09:30-11:15	Allmennmedisin (ku) Konsultasjonen: Praktiske håndgrep	Haavet, Ole Rikard	Seminarrom GV05052 FHH	3, 4
09:30-11:15	Allmennmedisin (ku) Konsultasjonen: Praktiske håndgrep	Lagerløv, Per	Seminarrom GV05079 FHH	5, 6, 7
09:30-11:15	Allmennmedisin (ku) Konsultasjonen, praktiske håndgrep	Klovning, Atle	Seminarrom GV05073 FHH	8, 9
11:45-13:45	Allmennmedisin (fo) Laboratoriet i allmennpraksis. Klassifikasjonssystemer	Dalbak, Lene G.	Aud GV05124 FHH	Alle
14:00-15:45	Samfunnsmedisin (fo) Introduksjon til alternative behandlinger i medisinen	Christie; Bruset	Aud GV05124 FHH	Alle

onsdag 20.08.08

08:30-09:15	Samfunnsmedisin (fo) Introduksjon til samfunnsmedisinsk teori og praksis	Bjørndal, Arild	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-10:15	Samfunnsmedisin (fo) Helse Øst	Mikkelsen, Bente	Aud GV05124 FHH	Alle
10:30-11:15	Samfunnsmedisin (Fo) Statens helsetilsyn	Holmboe, Jørgen	Aud GV05124 FHH	Alle
11:30-12:15	Samfunnsmedisin (fo) Fylkeslegen i Oslo og Akershus	Schou, Petter	Aud GV05124 FHH	Alle
12:45-15:30	Allmennmedisin (fo) Tilstander på øyeblikkelig hjelp	Brekke; Fetveit	Aud GV05124 FHH	Alle

torsdag 21.08.08

08:30-11:15	Psykiatri (Se) Psykiatri i lokalsamfunnet	Sørensen; Grøholt	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-14:30	Psykiatri/ allmennmedisin (fo) Legerollen ved større og mindre katastrofer	Weisæth; Brekke	Aud GV05124 FHH	Alle

fredag 22.08.08

08:30-09:15	Samfunnsmedisin (Fo) Sosial- og helsedirektoratet	Smith, Anders	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-10:15	Samfunnsmedisin (Fo) Nasjonalt folkehelseinstitutt	Stene-Larsen, Geir	Aud GV05124 FHH	Alle
10:30-11:15	Samfunnsmedisin (fo) Kommunelegen	Braaten, Einar	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-13:30	Samfunnsmedisin (Fo) Samfunnsmedisinsk epidemiologi	Meyer, Haakon E.	Aud GV05124 FHH	Alle
13:45-14:45	Allmennmedisin (ku) Minikurs i praktisk resepskrivning	Straand, Jørund	Aud GV05124 FHH	Alle

Uke 10-02:

PBL-oppgave: Ingen

Medisinen i samfunnet .

Kalenderuke 35

mandag 25.08.08

08:30-11:15	Samfunnsmedisin (se) Invandrerpatienten	Aambø; Kahsai	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-13:30	Psykatri (fo) Psykiatri hos innvandrere	Hauff, Edvard	Aud GV05124 FHH	Alle
13:45-14:15	Praktisk informasjon fra semesterstyret om økonomi og bolig	Bjørneng; Abelsen	Aud GV05124 FHH	Alle

tirsdag 26.08.08

08:30-09:15	Allmennmedisin / samfunnsmedisin (fo) Hva er medisinsk forsvarlig sykmelding?	Wergeland, Ebba	Aud GV05124 FHH	Alle
10:30-11:15	Allmennmedisin/ Samfunnsmedisin (Fo) Introduksjon til trygdemedisin: Folketrygden, rehabilitering, attføring.	Tellnes, Gunnar	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-12:15	Allmennmedisin/ Samfunnsmedisin (ku) Praktiske utfordringer ved sykmelding.	Rosvold; Høye	Aud GV05124 FHH	Alle
12:15-13:00	Allmennmedisin/ Samfunnsmedisin (ku) Gruppearbeid	Tellnes, Gunnar	Seminarrom GV05052 FHH	1, 2
12:15-13:00	Allmennmedisin/ Samfunnsmedisin (ku) Gruppearbeid	Tellnes, Gunnar	Seminarrom GV05050 FHH	3, 4
12:15-13:00	Allmennmedisin/ Samfunnsmedisin (ku) Gruppearbeid	Høye, Sigurd	Seminarrom GV05072 FHH	5, 6
12:15-13:00	Allmennmedisin/ Samfunnsmedisin (ku) Gruppearbeid	Høye, Sigurd	Seminarrom GV05073 FHH	7, 8
12:15-13:00	Allmennmedisin/ Samfunnsmedisin (ku) Gruppearbeid	Rosvold, Elin Olaug	Aud GV05124 FHH	9, 10, 11, 12
13:15-14:45	Allmennmedisin/ Samfunnsmedisin (ku) Video, gjennomgang av skjema, plenumsdiskusjon.	Rosvold; Høye	Aud GV05124 FHH	Alle

onsdag 27.08.08

Studiedag

Aud GV05124 FHH

Alle

torsdag 28.08.08

08:30-11:15	Samfunnsmedisin (Fo) Utvikling og forebygging av fedme, hjerte-kar sykdommer og diabetes.	Holmboe-Ottesen; Meyer	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-14:30	Samfunnsmedisin (Fo) Kosthold og fysisk aktivitet : Kriterier for intervensjon, etiske aspekt mv	Holmboe-Ottesen; Meyer	Aud GV05124 FHH	Alle

fredag 29.08.08

Studiedag

Aud GV05124 FHH

Alle

Uke 10-03:**Medisinen i samfunnet. Forberedelser til utplasseringen. .**

Kalenderuke 36

mandag 01.09.08

08:30-11:00	Allmenmedisin (fo) Journalen i allmennpraksis	Rognstad; Straand	Aud GV05124 FHH	Alle
11:15-12:00	Allmennmedisin (fo) Resepsjonen på legesenteret	Rognstad, Sture	Aud GV05124 FHH	Alle
12:30-13:15	Allmennmedisin (fo) Akutte tilstander og legekoffert	Lagerløv, Per	Aud GV05124 FHH	Alle
13:30-14:15	Allmennmedisin (kl) Tilstander på kontrolltime. Oppfølging av kronikere og risikopasienter	Bjørner, Trine	Aud GV05124 FHH	Alle
14:30-15:15	Allmennmedisin (ku) Forberedelser til praksisperioden: Praksismappe-kasuistikkjakt	Straand; Rosvold	Aud GV05124 FHH	Alle

tirsdag 02.09.08

08:30-09:15	Rettsmedisin (Fo) Introduksjon til rettsmedisin	Rognum, Torleiv Ole	Aud 2 rødt RH	Alle
09:30-10:30	Rettsmedisin (fo) Dødstegn og postmortale fordringer. Åsted	Rognum, Torleiv Ole	Aud 2 rødt RH	Alle
10:45-11:30	Rettsmedisin (fo) Klinisk rettsmedisin Skadebeskrivelse. Dokumentasjon	Rognum, Torleiv Ole	Aud 2 rødt RH	Alle
12:00-13:00	Rettsmedisin (fo) Legens rolle ved dødsfall/unaturlig død	Ormstad, Kari	Aud 2 rødt RH	Alle
13:15-14:00	Rettsmedisin (fo) Taushetsplikt, bistandsplikt	Ormstad, Kari	Aud 2 rødt RH	Alle
14:15-15:00	Rettsmedisin (fo) Sivilrettslig ansvar.	Rogde, Sidsel	Aud 2 rødt RH	Alle

onsdag 03.09.08

08:30-10:00	Ekstratilbud (Ku) Litteratursøk i klinisk praksis, se Semesterbok s. 19	Haraldstad, Anne-Marie	Egen liste	Egen liste
10:30-12:00	Ekstratilbud (Ku) Litteratursøk i klinisk praksis, se Semesterbok s. 19	Haraldstad, Anne-Marie	Egen liste	Egen liste
12:30-14:00	Ekstratilbud (Ku) Litteratursøk i klinisk praksis, se Semesterbok s. 19	Haraldstad, Anne-Marie	Egen liste	Egen liste
14:30-16:00	Ekstratilbud (Ku) Litteratursøk i klinisk praksis, se Semesterbok s.19	Haraldstad, Anne-Marie	Egen liste	Egen liste

torsdag 04.09.08

08:30-11:15	KLoK (se) Kvalitet, kunnskap og ledelse i klinisk praksis	Hjordahl; Holm	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-14:30	KLoK (fo) Ledelse som fag: Kan leger lede og ledes?	Nordby, Gudmund	Aud GV05124 FHH	Alle

fredag 05.09.08

08:30-11:15	KLoK (fo) Organisering og finansieringsmodeller for helsetjenesten	Kjekshus, Lars Erik	Aud GV05124 FHH	Alle
11:30-12:15	KLoK (fo) Kunnskapshåndtering: Les lokale retningslinjer med nye, kule briller!	Bjørndal, Arild	Aud GV05124 FHH	Alle

Uke 10-16:**Allmennpraktikerens roller og oppgaver i samfunnet.**

Kalenderuke 49

mandag 01.12.08

08:30-09:15	Velkommen tilbake - evaluering av praksis	Rosvold; Lagerløv; Claussen	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-10:15	Allmennmedisin (fo) Diskusjon av egne erfaringer.	Rosvold, Elin Olaug	Aud GV05124 FHH	Alle
10:30-11:15	Allmennmedisin (fo) Pasienten, en del av familien.	Lagerløv, Per	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-14:30	Allmennmedisin (fo) Rasjonell legemiddelbruk	Straand; Bjørner	Aud GV05124 FHH	Alle
14:45-15:30	Allmennmedisin (fo) Legestudenter, leger og legemiddelindustrien	Straand, Jørund	Aud GV05124 FHH	Alle

tirsdag 02.12.08

08:30-09:15	Samfunnsmedisin (fo) Trygdemedisin	Tellnes, Gunnar	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-11:15	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin I	Tellnes, Gunnar	Seminarrom GV05050 FHH	1, 2
09:30-11:15	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin I	Bruusgaard, Dag	Seminarrom GV05073 FHH	11, 12
09:30-11:15	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin I	Rosvold, Elin Olaug	Møterom GV05301 FHH	3, 4
09:30-11:15	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin I	Espolin Johnson, Georg	Seminarrom GV05072 FHH	5, 6
09:30-11:15	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin I	Claussen, Bjørgulf	Seminarrom GV05079 FHH	7, 8
09:30-11:15	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin I	Natvig, Bård	Seminarrom GV05052 FHH	9, 10
11:45-12:30	Samfunnsmedisin/ allmennmedisin (Fo) Sosialtjenesten og individuell plan	Bjørneng, Ragnhild	Aud GV05124 FHH	Alle

onsdag 03.12.08

09:30-11:15	Allmennmedisin (Fo) Omsorg ved livets slutt	Hessling, Sten Erik	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-12:30	Allmennmedisin (fo) Hjemmebesøket som arbeidsform i allmennpraksis	Straand, Jørund	Aud GV05124 FHH	Alle
12:45-15:00	Allmennmedisin (fo) Beslutningslære	Lindbæk, Morten	Aud GV05124 FHH	Alle

torsdag 04.12.08

08:30-09:15	Allmennmedisin (fo) Fastlegeordningen	Gjelsvik, Bjørn	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-11:30	Allmennmedisin Utfordringer i lege-pasient forholdet.	Dalbak, Lene G.	Seminarrom GV05073 FHH	
09:30-11:30	Allmennmedisin Utfordringer i lege-pasient forholdet. Studentenes egne erfaringer diskutert i grupper.	Lagerløv, Per	Aud GV05124 FHH	1, 2, 3, 4, 5
09:30-11:30	Allmennmedisin Utfordringer i lege-pasient forholdet.	Rognstad, Sture	Seminarrom GV05072 FHH	10, 11, 12
09:30-11:30	Allmennmedisin Utfordringer i lege-pasient forholdet.	Lindbæk, Morten	Seminarrom GV05079 FHH	6, 7, 8, 9
12:00-12:45	Allmennmedisin / Samfunnsmedisin (fo) Risiko i allmennpraksis	Lindbæk; Swensen	Aud GV05124 FHH	Alle
13:00-13:45	Allmennmedisin / samfunnsmedisin (fo) Risikobegreper- og kommunikasjon	Frich, Jan	Aud GV05124 FHH	Alle
14:00-14:45	Allmennmedisin / samfunnsmedisin (fo) Risiko i kulturelt perspektiv	Middelthun, Anne-Lise Orvin	Aud GV05124 FHH	Alle

fredag 05.12.08

Studiedag

Alle

Uke 10-17:

PBL-oppgave: Ingen

Helse og ulikhet i verden.

Kalenderuke 50

mandag 08.12.08

08:30-11:15	Allmennmedisin/ samfunnsmedisin (Fo) Sosiale ulikheter og helse i Norge	Brekke; Claussen	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-13:30	Samfunnsmedisin (Fo) Arbeidsmedisin	Kristensen, Petter	Aud GV05124 FHH	Alle
13:45-15:30	Allmennmedisin (Fo) Legens møte med homofile og lesbiske	Bjørkmann; Børke	Aud GV05124 FHH	Alle

tirsdag 09.12.08

08:30-09:15	Samfunnsmedisin (Fo) Kjønn, biologi og ulikhet i helse	Sundby, Johanne	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-11:15	Samfunnsmedisin (Fo) Fattigdom og helse i globalt perspektiv	Hussain; Nortvedt	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-12:30	Samfunnsmedisin (Fo) Retten til mat	Eide; Bjune	Aud GV05124 FHH	Alle
12:45-13:30	Samfunnsmedisin (Fo) Kultur og helse	Frich, Jan	Aud GV05124 FHH	Alle

onsdag 10.12.08

08:30-09:15	Samfunnsmedisin (fo) Homeopati	Hafslund, Øyvind	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-10:30	Samfunnsmedisin (fo) Akupunktur	Bjørndal, Andreas	Aud GV05124 FHH	Alle
10:45-11:30	Samfunnsmedisin (fo) Kiropraktikk	Scheel, Vilhelm	Aud GV05124 FHH	Alle
12:00-12:45	Samfunnsmedisin (fo) Ernæring som medisin	Bruset, Stig	Aud GV05124 FHH	Alle
13:00-13:45	Samfunnsmedisin (fo) Alternativ medisin - utvikling over tid. Forskning mv.	Bruset; Christie	Aud GV05124 FHH	Alle
14:00-15:00	Samfunnsmedisin (se) Bør alternative og biomedisinske behandlere samarbeide?	Bruset; Rognstad	Aud GV05124 FHH	Alle

torsdag 11.12.08

08:30-10:15	Samfunnsmedisin (fo) Epidemiologisk transisjon og kroniske sykdommer	Hussain, Akhtar	Aud GV05124 FHH	Alle
10:30-11:15	Samfunnsmedisin (fo) Den globale ernæringstransisjon	Holmboe-Ottesen, Gerd	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-12:30	Samfunnsmedisin (fo) Internasjonale organisasjoner og globalt helsearbeid	Bjune, Gunnar Aksel	Aud GV05124 FHH	Alle
12:45-13:30	Samfunnsmedisin (fo) "Standardbehandling", helseprogrammer og implementeringsforskning	Bjune, Gunnar Aksel	Aud GV05124 FHH	Alle
13:45-14:30	Samfunnsmedisin (fo) Feltefaring med Leger Uten Grenser	Leger Uten Grenser,	Aud GV05124 FHH	Alle

fredag 12.12.08

08:30-10:15	Samfunnsmedisin (fo) Medisinsk historie: Influenza. The Forgotten Plague	Gradmann, Christoph	Aud GV05124 FHH	Alle
10:30-11:15	Samfunnsmedisin (Fo) Retten til helse	Sundby, Johanne	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-13:30	Samfunnsmedisin (Fo) Mor og barn, omskjæring	Sundby, Johanne	Aud GV05124 FHH	Alle

Uke 10-18:

PBL-oppgave: Samfunnsmedisinsk kasuistikk

Anvendt samfunnsmedisin.

Kalenderuke 51

mandag 15.12.08

08:30-11:15	Samfunnsmedisin (Fo) Smittevern	Aavitsland, Preben	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-13:30	Samfunnsmedisin (Fo) Arbeidsmedisin	Kristensen, Petter	Aud GV05124 FHH	Alle
13:45-15:15	PBL Samfunnsmedisin kasuistikk	Egen liste	Egen liste	Alle

tirsdag 16.12.08

08:30-11:00	KLoK (se) Kvalitetsaspekter i helsetjenesten	Hjordahl; Holm	Aud GV05124 FHH	Alle
11:30-15:00	KLoK (fo) Solorytter eller samhandling	Nordby, Gudmund	Aud GV05124 FHH	Alle

onsdag 17.12.08

08:30-09:15	Samfunnsmedisin (Fo) Barnevern og legens rolle	Bjørneng, Ragnhild	Aud GV05124 FHH	Alle
09:30-11:15	Samfunnsmedisin (fo) From Danger to Risk. The Risk Factor in 20th Century Medicine	Gradmann, Christoph	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-13:30	Samfunnsmedisin (Fo) Miljøforurensing og helse	Schwarze, Per	Aud GV05124 FHH	Alle
13:45-15:30	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin II	Tellnes, Gunnar	Seminarrom GV05050 FHH	1, 2
13:45-15:30	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin II	Bruusgaard, Dag	Seminarrom GV05073 FHH	11, 12
13:45-15:30	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin II	Rosvold, Elin Olaug	Møterom GV05301 FHH	3, 4
13:45-15:30	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin II	Espolin Johnson, Georg	Seminarrom GV05072 FHH	5, 6
13:45-15:30	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin II	Claussen, Bjørgulf	Seminarrom GV05079 FHH	7, 8
13:45-15:30	Samfunnsmedisin (ku) Trygdemedisin II	Natvig, Bård	Seminarrom GV05052 FHH	9, 10

torsdag 18.12.08

08:30-11:15	Samfunnsmedisin (Fo) Jus og medisin. Ta med Helsepersonell- og Pasientrettighetsloven, se s. 20	Syse, Aslak	Aud GV05124 FHH	Alle
11:45-13:15	Medisinsk genetikk Samfunnsmedisin kasuistikk	Egen liste	Egen liste	Alle

fredag 19.12.08

	Studiedag			Alle
--	-----------	--	--	------

Uke 10-19:**Legens rolle i et rettssamfunn.****Kalenderuke 2****mandag 05.01.09**

08:30-10:15	Rettsmedisin (Fo) Legen og rettsvesenet	Ormstad, Kari	Aud 1 grønt RH	Alle
10:30-11:15	Rettsmedisin (Fo) Plutselig uventet død	Ormstad, Kari	Aud 1 grønt RH	Alle
11:30-12:15	Rettsmedisin (Fo) Somatisk rettsmedisin. Stump og skarp vold	Vege, Åshild	Aud 1 grønt RH	Alle
12:45-14:15	PBL Rettsmedisinsk kasuistikk		Egen liste	Alle

tirsdag 06.01.09

08:30-09:15	Rettsmedisin (Fo) Somatisk rettsmedisin. Kvelning og drukning	Vege, Åshild	Aud 1 grønt RH	Alle
09:30-10:15	Rettsmedisin (Fo) Forgiftninger	Teige, Brita	Aud 1 grønt RH	Alle
10:30-11:30	Rettsmedisin (Fo) Somatisk rettsmedisin. Skuddskader og trafikk	Rognum, Torleiv Ole	Aud 1 grønt RH	Alle
12:15-15:00	Psykatri (fo) Psykiatriske perspektiver på strafferettslig og sivilrettslig ansvarlighet	Østberg, Bjørn	Aud 1 grønt RH	Alle

onsdag 07.01.09

Studiedag

Alle

torsdag 08.01.09

08:30-10:15	Rettsmedisin (fo) Seksuelle overgrep: Påtalemyndighet/rettsapparatets rolle	Ormstad, Kari	Aud 2 rødt RH	Alle
10:30-11:30	Rettsmedisin (fo) Seksuelle overgrep: Politiets rolle	Ormstad, Kari	Aud 2 rødt RH	Alle
12:00-13:00	Rettsmedisin (fo) Seksuelle overgrep: Helsevesenets rolle	Ormstad, Kari	Aud 2 rødt RH	Alle
13:15-14:45	Rettsmedisin (fo) Vurdering av ruspåvirkning	Rognum; Mørland; Bramness	Aud 2 rødt RH	Alle

fredag 09.01.09

08:30-10:00	PBL Rettsmedisinsk kasuistikk		Egen liste	Alle
10:30-11:15	Rettsmedisin (Fo) Identifisering, brann- og katastrofedødsfall	Vege, Åshild	Aud 2 rødt RH	Alle
11:30-12:15	Rettsmedisin (Fo) Utarbeidelse av sakkyndighetserklæringer, rettsoppmøte	Rognum, Torleiv Ole	Aud 2 rødt RH	Alle
12:45-13:45	Rettsmedisin (Se) Gjennomgang av rettsmedisinske spørsmål og problemstillinger	Rogde, Sidsel	Aud 2 rødt RH	Alle
14:00-15:00	Rettsmedisin (Se) Gjennomgang av rettsmedisinske spørsmål og problemstillinger	Rogde, Sidsel	Aud 2 rødt RH	Alle

Uke 10-20:

PBL-oppgave: Ingen

Kalenderuke 3

---

mandag 12.01.09			
Studiedag			Alle
tirsdag 13.01.09			
Studiedag			Alle
onsdag 14.01.09			
Studiedag			Alle
torsdag 15.01.09			
Studiedag			Alle
fredag 16.01.09			
09:00-14:00 eksamen		Lesesaler DM	alle
onsdag 18.02.09			
09:00-14:00 Konte-eksamen		Lesesaler DM	alle

9. PBL veiledere

Navn	PBL-gruppe	Undervisningslokale /Oppmøtested
Hjortdahl, Per professor IASAM, Seksjon for allmennmedisin Tlf. 22 85 06 59 Fax: 22 85 05 50 e-mail: per.hjortdahl@medisin.uio.no	1	Møterom 301, 3. etg. Frederik Holsts Hus (FHH)
Bjørner, Trine , førsteamanuensis IASAM, Seksjon for allmennmedisin Tlf. 22 85 06 53 Fax: 22 85 06 50 E-post: trine.bjorner@medisin.uio.no	2	Møterom 271, 2. etg. FHH
Høye, Sigurd , forsker IASAM, Seksjon for allmennmedisin Tlf. 22 85 06 46 Fax: 22 85 06 50 E-post: sigurd.hoye@medisin.uio.no	3	Seminarrom 050, kjeller FHH
Bjørneng, Ragnhild , seniorkonsulent IASAM, Seksjon for allmennmedisin Tlf. 22 85 06 53 Fax: 22 85 05 90 E-post: ragnhild.bjorneng@medisin.uio.no	4	Møterom 079, kjeller FHH
Brekke, Mette , førsteamanuensis IASAM, Seksjon for sosialmedisin Tlf. 22 85 06 04 Fax: 22 85 05 90 E-post: mette.brekke@medisin.uio.no	5	Møterom 171, 1.etg FHH
Fetveit, Arne , forsker IASAM, Seksjon for allmennmedisin Tlf. 22 85 06 86, Fax 22 85 05 90 E-post: arne.fetveit@medisin.uio.no	6	Seminarrom 073, kjeller FHH
Ormstad, Kari , professor Rettsmedisinsk institutt Rikshospitalet, 0027 Oslo Tlf. 23 07 13 36 Fax: 23 07 12 78 E-post: kari.ormstad@medisin.uio.no	7	Kollokvierom Rettsmedisinsk Institutt.
Hoff-Olsen, Per , professor Rettsmedisinsk institutt Rikshospitalet, 0027 Oslo Tlf. 23 07 13 29 Fax: 23 07 12 78 E-post: per.hoff-olsen@medisin.uio.no	8	Kollokvierom Rettsmedisinsk Institutt.
Rognum, Torleiv Ole , professor Rettsmedisinsk institutt Rikshospitalet, 0027 Oslo Tlf. 23 07 27 18 Fax: 23 07 13 31 E-post: t.o.rognum@medisin.uio.no	9	Kollokvierom Rettsmedisinsk Institutt.
Straand, Jørund , professor IASAM, Seksjon for allmennmedisin Tlf. 22 85 06 47 Fax: 22 85 05 90 E-post: jorund.straand@medisin.uio.no	10	Møterom 231, 2. etg. FHH
Klovning, Atle , førsteamanuensis IASAM, Seksjon for allmennmedisin Tlf. 90284143 Fax: 22 85 06 50 E-post: atle.klovning@medisin.uio.no	11	Seminarrom 052, kjeller FHH
Elisassen, Knut Eirik , forsker IASAM, Seksjon for allmennmedisin P.b. 1130 Blindern, 0318 Oslo Tlf. 22 85 06 52 E-post: k.e.elisassen@medisin.uio.no	12	Seminarrom 072, kjeller FHH

9.2 Faglige kontaktpersoner - undervisningsledere

Fag	Kontaktperson
Allmennmedisin:	Førsteamanuensis Per Lagerløv Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin Boks 1130, Blindern, 0318 OSLO Tlf: 22 85 06 60 Fax: 22 85 06 50 E-post: per.lagerlov@medisin.uio.no
Indremedisin:	Professor Erik Schrumpf Medisinsk avdeling 0027 Rikshospitalet Tel. 23 07 36 42 Person søk: 23642 Fax: 23 07 20 08 E-post: erik.schrumpf@klinmed.uio.no
Kirurgi:	Professor Odd Geiran Hjerte- og lungeklinikken 0027 Rikshospitalet Tlf. 23 07 37 35 Person søk: 23735 Fax: 23 07 47 44 / 23 03 37 09 E-post: odd.geiran@klinmed.uio.no
Psykatri:	Professor Tom Sørensen Universitetsenheten ved Klinikk for psykiatri Ullevål sykehus Tlf.: 22 11 84 15 Mob.: 91 78 48 60 Fax: 22 11 84 23 E.-post: tom.sorensen@psykiatri.uio.no
Rettsmedisin:	Professor Torleiv Ole Rognum Rettsmedisinsk institutt 0027 Rikshospitalet Tlf. 23 07 27 18 Fax: 23 07 13 31 E-post: t.o.rognum@labmed.uio.no
Samfunnsmedisin:	Professor Per Fugelli Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin Frederik Holsts Hus, Ullevål sh Tlf.: 22 85 05 95 Fax: 22 85 05 90 E-post: per.fugelli@medisin.uio.no

10. PRAKSISPERIODEN: BOLIG, ØKONOMI

10.1 Anskaffelse av bolig

Det er Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin ved koordinator Ragnhild Bjørneng som administrerer ordningen med å skaffe bolig i praksisperioden. Instituttet betaler husleien direkte til utleier.

Hvis studenten har mulighet til å skaffe bolig selv i hele eller deler av praksisperioden, er det viktig å gi beskjed om dette på forhånd til koordinator Ragnhild Bjørneng.

10.2 Refusjon av utgifter

Generelt

For å få refundert reiseutgifter, benyttes skjemaene ”Reiseregning” og ”Samtykke til bruk av bil” og/eller ”Refusjon av utgifter”.

For kompensasjon av boutgifter til utleier hvis du skaffer bolig selv, benyttes skjemaet ”Refusjon av utlegg”.

Alle disse skjemaene finnes i resepsjonen til Institutt for allmenn og samfunnsmedisin i Fredrik Holsts hus/ Ullevål terasse. Eventuelle spørsmål kan også rettes til resepsjonen i Fredrik Holsts hus (Telefon 22 85 05 50).

Skjemaene leveres ferdig utfylt samme sted.

Boutgifter

Hvis du kan bo hos foreldre, slektninger eller kjente i hele eller deler av praksisperioden vil det gis en kompensasjon til utleier på kr 900,- for hver 6 ukers periode. (Det er en forutsetning at du har gitt beskjed på forhånd, slik at instituttet ikke har inngått leieavtale med andre). For at utleier skal få utbetalt kompensasjonen må du fylle ut skjema for ”**Refusjon av utlegg**”. Det er svært viktig at det føres **på fødsels- og personnummer og kontonummer** til utleier samt **ditt eget navn og tidsrommet** .

Reiseutgifter

Reiseutgifter i forbindelse med praksisen i 10. semester dekkes etter følgende retningslinjer:

- **Hvilke reiser dekkes/ refunderes:**
  1. 2 reiser t/r mellom studieadresse og praksissted i løpet av **hele** 12 ukers perioden (dvs. **en reise t/r i hver** 6 ukers periode).
  2. Studenter som bor hjemme og pendler til praksisplasser får refundert reiseutgifter til (fleksibelt)månedskort (eller evt. bil).
  3. Reiseutgifter mellom hybel (skaffet av instituttet) og allmennpraktiker hvis avstanden gjør det nødvendig å bruke bil eller offentlig transport.

Generelt forutsettes det at studenter ikke skal tjene på refusjonsordningen sammenlignet med de reiseutgiftene studenten normalt har.

- **Hvilke reisemåter dekkes?**
  1. **Kollektiv transport:** Kostnader til reise med buss og tog dekkes i hovedprinsipp etter de billigste satsene (grønne priser o.l.) der dette er mulig. Det må legges ved **original** kvittering eller billett som kan dokumentere din reise, ellers får du ingen refusjon. Løse **originale** kvitteringer og billetter limes på et A4 ark og leveres i resepsjonen sammen med utfylt skjema for ”**Refusjon av utlegg**”. Husk å fylle inn ditt **fødsels- og personnummer, bankkontonummer, samt reisestrekning, transportmiddel og pris**.
  2. **Bil:** Dersom du velger å benytte bil får du refundert kr 1,40 pr. km og kr 0,50 pr. km for passasjer. Du må føre opp følgende opplysninger: reisestrekning (fra/ til),

antall km per reise, hva reisen gjelder (eks reise til praksisseminar), klokkeslett for start og stopp reise, dato reisen er foretatt og føre dette inn på ”Reiseregningen” side 2. Har du med passasjer må du føre opp navn på passasjeren. I tillegg til ”Reiseregningen” må du fylle ut skjema ”Samtykke til bruk av bil” som legges ved ”Reiseregningen”.

Dato	Kl	Fra sted	Til sted	Kl	Antall km

Bompenger og parkeringsutgifter dekkes ikke.

10.3 Godkjenning av praksisperiodene

Praksis er som all annen uketjeneste obligatorisk. Universitetet må derfor ha en formell godkjenningsordning. Praksisveileder må attestere på tilstedeværelse og antall dager fravær i løpet av de seks ukene i primærhelsetjenesten, respektive på sykehuset.

Universitetslektoren skal ved slutten av praksisperioden gi en anbefaling til 10. semesterstyret om å anbefale godkjenning av studentens tjeneste på grunnlag av studentens faglige kunnskap, kliniske praksis, og studentens forhold til pasienter og medarbeidere. Hvis ikke tjenesten anbefales godkjent, må dette begrunnes skriftlig. I slike tilfelle bør eventuelle klanderverdige forhold har vært påpekt, diskutert og forsøkt løst i den fortløpende veiledningen som skal finne sted mellom praksislærer og student i løpet av praksisperioden.

10.4 Student - universitetslektor: hvordan forholde seg ved vansker ?

Praksisen varer lenge, og i studiet representerer den et unikt samkvem mellom en student og en lærer. Man kommer tett innpå hverandre og man blir godt kjent med hverandre. Dette har undervisningsmessige og pedagogiske fordeler, men innebærer også utfordringer og potensielle problemer.

Når man arbeider tett sammen, kan man oppleve at den "personlige kjemien" ikke stemmer helt. Ønskene hos studenten og universitetslektor går heller ikke alltid i takt når det gjelder framdrift, ansvarlighetsnivå eller prioriteringer i undervisningen. Noen lærere opplever også at studenten er svakere faglig enn det som var forventet.

I verste fall kan mer alvorlige forhold avdekkes som kan få konsekvenser for studentens egnethet til å praktisere som lege. Vi tenker for eksempel da på alvorlig sinnslidelse uten tilfredsstillende oppfølging, utilbørlig oppførsel overfor pasienter eller medarbeidere, alvorlig brudd på taushetsplikten eller misbruk av rusmidler.

Det kan også oppstå situasjoner som gjør studenten usikker på om legen egner seg som lærer.

Ved slike vansker, uforutsette situasjoner eller pedagogiske problemer, er det viktig å prøve å få diskutert problemene så tidlig som mulig. Prøv lokalt, -hvis det ikke går, eller virker unaturlig - skal studenten eller universitetslektor ta kontakt med semesterkoordinator Ragnhild Bjørneng.

11. TELEFONNUMMER OG ADRESSE LOKALSYKEHUS

Sørlandet Sykehus Arendal HF

B.adr: Sykehusveien 1, 4838 Arendal

Post: Serviceboks 605, 4809 Arendal

Tlf: 37 01 40 00

Universitetslektor: Hans Olav Beisland

Hans.Olav.Beisland@sshf.no

Sykehuset Telemark HF

3710 Skien

Tlf.: 35 00 35 00

Universitetslektor: Kristian Heldal

kristian.heldal@sthf.no

Sykehuset i Vestfold HF

Halfd. Wilhelmsens alle 17

3117 Tønsberg

Tlf.: 33 34 20 00

Universtietslektor: Reinhardt W. Flø

reinhardt.flo@siv.no

Sykehuset Buskerud HF

Dronninggt. 28

3006 Drammen

Tlf.: 32 80 30 00

Universitetslektor: Margit Rosenberg

margit.rosenberg@sb-hf.no

Sykehuset Asker og Bærum HF

B.adr: Sognepr. Munthe-Kaasv. 100, 1346 Gjøttum

Post: Boks 83, 1309 Rud

Tlf.: 67 80 94 00

Universitetslektor: Maryan Ali

maryan.ali@sabhf.no

Sykehuset Innlandet Gjøvik HF

Kyrre Greppsgt. 11

2819 Gjøvik

Tlf.: 06200

Universitetslektor: Øistein Hovde og Tor Olav Isaksen

oistein.hovde@sykehuset-innlandet.no

t.o.isaksen@sykehuset-innlandet.no

Sykehuset Innlandet Lillehammer HF

Anders Sandvisgt. 17

2609 Lillehammer

Tlf.: 06200

Universitetslektor: Greger Lønne

greger.lonne@sykehuset-innlandet.no

Sykehuset Innlandet Hamar HF

Skolegt. 7

2326 Hamar

Tlf.: 06200

Universitetslektor: Roald Torp

roald.torp@sykehuset-innlandet.no

Sykehuset Innlandet Elverum HF

Kirkev. 7

2406 Elverum

Tlf.: 06200

Universitetslektor: Ove Talsnes

ove.talsnes@sykehuset-innlandet.no

Sykehuset Østfold HF

B.adr: Cicignongt. 19, 1603 Fredrikstad

Post: P.b. 1029, 1603 Fredrikstad

Tlf.: 69 86 00 00

Universitetslektor: Eskil Fluge

eskil.fluge@so-hf.no